

Başarı Yönelimleri Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Achievement Goal Orientations Scale: The Study of Validity and Reliability

Ahmet AKIN*
Bayram ÇETİN**

Öz

Problem Durumu: Öğrencilerin dikkate alınması gereken önemli problemlerinden birisi, öğrenme görevleri için belirledikleri amaçların ve motive oldukları değişkenlerin sıklıkla işlevsiz olmasıdır. Bununla birlikte, başarı yönelimlerini ölçmeye yönelik yapılan çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır.

Araştırmanın Amacı: Bu araştırmanın amacı Midgley ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen Başarı Yönelimleri Ölçeği'ni (BYÖ) Türkçeye uyarlamak ve geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarını yapmaktır.

Araştırmanın Yöntemi: Araştırmanın örneklemini Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 607 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. 298'i kız, 309'u erkek öğrenciden oluşan örneklemin yaş ortalaması 20'dir. Araştırmada ölçeğin yapı geçerliği, madde analizi ile test-tekrar test ve Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 11.5 ve LISREL 8.54 programları kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuçlar: BYÖ'nün dilsel eşdeğerlik puanını belirlemek amacıyla yapılan çalışma sonucunda İngilizce ve Türkçe form arasındaki korelasyonlar öğrenme yönelimi (ÖY) için .93, performans-yaklaşma yönelimi (PYAY) için .90 ve performans-kaçınma yönelimi (PKAY) için .96 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmış ve orijinal formda olduğu gibi üç faktörde uyum verdiği bulunmuştur. BYÖ'nün faktör yüklerinin ÖY alt boyutu için .47 ile .78, PYAY için .67 ile .92 ve PKAY için .48 ile .69 arasında değiştiği görülmüştür. Yapılan madde analizi sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının ÖY için .42-.58, PYAY için .48-.61 ve PKAY için .48-.60 arasında değiştiği, %27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklara ilişkin t değerlerinin ise 7.41 ile 27.94 arasında sıralandığı bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları ÖY için .77, PYAY için .79 ve PKAY için .78 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin test-tekrar test güvenirlilikleri ise her bir faktör için sırasıyla .95, .91 ve .94 olarak bulunmuştur.

Öneriler: Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda uyarlanan ölçeğin öğrencilerin başarı yönelimlerini geçerli ve güvenilir biçimde ölçeceği söylenebilir. Ölçeğin bu alandaki eksikliğin giderilmesine ve öğrenme, danışma psikolojisi ve eğitim psikolojisi gibi alanlara katkısı olacağına inanılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Başarı yönelimleri, Geçerlik, Güvenirlilik, Doğrulayıcı faktör analizi.

* Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler ABD
e-posta: aakin@sakarya.edu.tr.

** Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ABD
e-posta: bacetin@sakarya.edu.tr.